

המזכירות הפדגוגית והמנהל הפדגוגי
אגף שפות ואגף לחינוך דרוזי וצ'רקסי
הפיקוח על העברית במגזר הדרוזי וצ'רקסי

מערך פעילויות לחג הנביא שוע'ב עליו השלום - רמה A1 (בהתבסס על תוכנית ה-CEFR)

הקדמה:

המערך שלפניכם עוסק בהיכרות עם חג הנביא שועייב עליו השלום, אחד החגים המרכזיים בעדה הדרוזית.

נבנה בהתאם לרמת A1 לפי תוכנית ה־ CEFR, ומתמקד בפעולות השפה העברית כשפה שנייה: קליטה, האזנה והבנת הנשמע, הפקה דבורה והפקה כתובה.

הפעילויות משלבות אוצר מילים בסיסי, הבנת הנשמע, הבעה בעל פה ובכתב, תוך חיבור לעולמם התרבותי של התלמידים.

באמצעות למידה חווייתית, חזותית ושיתופית, התלמידים ייחשפו למשמעות החג, למנהגיו ולערכים של כבוד, אחדות ופיוס.

מערך פעילויות בנושא חג הנביא שועיב עה"ש

בהתאם לתוכנית המסגרת CEFR - רמה A1

מבנה לשוני	אסטרטגיה	יעד	תבחין	סולם	פעולה
הרחבת אוצר מילים, הצבעים, דיוק המיומנויות הלשוניות – ידע לשוני	זיהוי רמזים והיסק מסוגלים לנחש משמעות של מילה שאינה מוכרת בעברית והיא קרובה בצליל למקבילתה בשפה הערבית. מסוגלים להסיק משמעות של מילה שאינה מוכרת מתוך ההקשר של טקסט פשוט העוסק בנושא יום-יומי	מסוגלים להבין מילים, ביטויים ומשפטים קצרים כאשר מאזינים לאנשים המשווחחים ביניהם בנסיבות שיח יום-יומיות בנושאים שונים (כגון משפחה, תחביבים, בית-ספר וקניות) והשיחה מתנהלת בקצב איטי יותר מקצב טבעי ובאופן ברור.	הבנה של מילים, צירופי מילים, משפטים וכדומה.	הבנה של שיחה בין דוברים (מאזין שאינו משתתף בשיחה)	קליטה (האזנה והבנת הנשמע)
הרחבת אוצר מילים ודיוק בדקדוק	פיצוי על היעדר ידע לשוני וסמנטי. מסוגלים להשתמש במחוות גוף כדי לגשר על חסך במילים פשוטות המביעות צורך אישי.	מסוגלים לתאר חוויות מחיי היום יום במשפטים פשוטים. יש אפשרות להתכונן מראש.	מורכבות השיח: החל ממילים פשוטות, ביטויים ומשפטים פשוטים, פסקאות קצרות ועד טקסט קצר שלם.	מונולוג רציף -תיאור	הפקה [דיבור - הבעה בע"פ]
הרחבת אוצר מילים ודיוק בדקדוק. שימוש במלות קישור: ל, כי, כדי, אבל, גם, ו.	תכנון: מסוגלים לתרגל תבניות לשון וצירופים מתוך הרפרטואר הלשוני והסמנטי שיש להם ולהשתמש בהם בהתאם לנסיבות השיח	מסוגלים להפיק מילים פשוטות וצירופים כדי לתאר עצמים וחפצים מוכרים בסביבה הקרובה	נושאים מתוארים: ממידע פשוט יום-יומי, דרך מגוון נושאים הקשורים לתחומי עניין ועד בסיפורים ותיאורים של חוויות	כתיבה תאורתית - חוויתית	הפקה [כתיבה - הבעה בכתיב]

הפעולה: קליטה (האזנה והבנת הנשמע)

הסולם: הבנה של שיחה בין דוברים (מאזין שאינו משתתף בשיחה)

התבחין: הבנה של מילים, צירופי מילים, משפטים וכדומה.

היעד: מסוגלים להבין מילים, ביטויים ומשפטים קצרים כאשר מאזינים לאנשים המשוחחים ביניהם בנסיבות שיח יום-יומיות בנושאים שונים (כגון משפחה, תחביבים, בית-ספר וקניות) והשיחה מתנהלת בקצב איטי יותר מקצב טבעי ובאופן ברור.

האסטרטגיה: זיהוי רמזים והיסק

מסוגלים לנחש משמעות של מילה שאינה מוכרת בעברית והיא קרובה בצליל למקבילתה בשפה הערבית. מסוגלים להסיק משמעות של מילה שאינה מוכרת מתוך ההקשר של טקסט פשוט העוסק בנושא יום-יומי.

המבנה הלשוני: הרחבת אוצר מילים ודיוק בדקדוק: צבע, ורוד, לָבָן פְּחֹל אָדוּם צָהָב גְרוֹק כתום

פעילות 1 : האזנה לשיר הצבעים

קישור לשיר

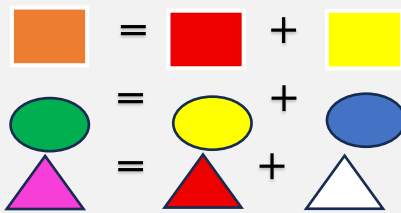
שיר כך נושא הצבעים

ישראלית

שאלות בעקבות הצפייה:

- אילו צבעים אתם מכירים?
- מה הוא הצבע האהוב עליך? (להשתמש בתבנית לתשובה: הצבע האהוב עליי הוא הצבע ה...)
- איזה צבע נוצר כאשר מערבבים?

_____ = אדום + צהוב

_____ = כחול + צהוב

_____ = לבן + אדום

הפעולה: הפקה דבורה

הסולם: מונולוג רציף-תיאור

התבחין: מורכבות השיח: החל ממלים פשוטות, ביטויים ומשפטים פשוטים, פסקאות קצרות ועד טקסט קצר שלם

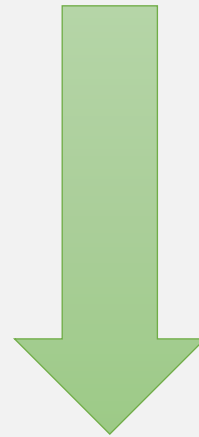
היעד: מסוגלים לתאר חוויות מחיי היום יום במשפטים פשוטים. יש אפשרות להתכונן מראש.

האסטרטגיה: פיצוי על היעדר ידע לשוני וסמנטי.

מסוגלים להשתמש במחוות גוף כדי לגשר על חסך במילים פשוטות המביעות צורך אישי.

המבנה הלשוני: הרחבת אוצר מילים ודיוק בד, קדוק: דָגֵל, כּוֹכֵב, בְּגָדִים, תְּפִלָּה / תְּפִלוֹת, בְּרָכָה, קְדוּשָׁה, אֲמוּנָה, מִתְפַּלְּלִים, מְבַקְשִׁים (בְּרָכָה), מְקַשְׁבִּים, חוֹגְגִים, נוֹסְעִים / בָּאִים, קָבֵר, כְּפָר חֲטִיּוֹן, טְבִיחָה, כְּנָרַת, מְקוֹם, אֶזֶר.

פעילות 2: הצגת הקומיקס

הכרת דגל העדה הדרוזית: הקדמה לחג הנביא שועייב עליו השלום

ירוק - אדמה וטבע

לבן - טוהר

כחול - שמיים ומים

אדום - גבורה ואומץ

צהוב - אור

כוכב הצבעים של הדרוזים

הבעה בעל פה : שיחה סביב הקומיקס :

על הצבעים :

- אילו צבעים מופיעים בדגל העדה הדרוזית?
- מה מסמל הצבע הכחול בקומיקס?
- איזה צבע מסמל "טוהר"?

על הדמויות והלבוש :

- מה לובשים האיש והאישה?
- אילו צבעים יש בבגדים של הדמויות?
- האם הדמויות בקומיקס שמחות או עצובות?

על הכוכב והחג :

- כמה צבעים יש לכוכב בקומיקס?
- איזה חג חוגגים בקומיקס?
- לאן הולכות הדמויות בריבוע האחרון?

פעילות "מה אני רואה?" (תיאור תמונה) :

כל תלמיד בוחר ריבוע אחד מתוך השישה ומציג אותו לכיתה ב-2 משפטים פשוטים.

תבנית עזר לתלמיד :

- בריבוע הזה יש את הצבע...
- אני רואה את האיש והאישה לובשים...
- הצבע הזה מסמל...

משימת סיכום אישית :

התלמיד צריך לומר מה הוא הצבע האהוב עליו מהדגל ולמה (ברמה בסיסית).

- **דוגמה :** אני אוהב את הצבע **הצהוב** כי הוא מסמל **אור**.

פעילות 3: דגל העדה הדרוזית

צבעו את דגל העדה הדרוזית לפי הסדר הבא: ירוק, אדום, צהוב, כחול, לבן.

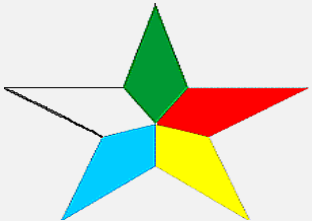
פעילות 4: התאימו בין התמונה לבין המלה:

דגל

כוכב

קבר

כפר חיטין

תפילות

הפעולה: הפקה כתובה.

הסולם: כתיבה תאורתית - חוויתית

התבחין: נושאים מתוארים: ממידע פשוט יום-יומי, דרך מגוון נושאים הקשורים לתחומי עניין ועד בסיפורים ותיאורים של חוויות

היעד: מסוגלים להפיק מילים פשוטות וצירופים כדי לתאר עצמים וחפצים מוכרים בסביבה הקרובה.

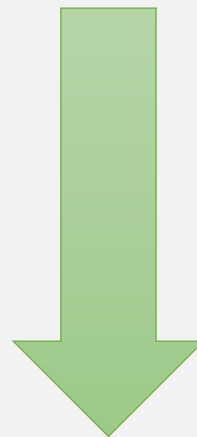
האסטרטגיה: תכנון: מסוגלים לתרגל תבניות לשון וצירופים מתוך הרפרטואר הלשוני והסמנטי שיש להם ולהשתמש בהם בהתאם לנסיבות השיח.

המבנה הלשוני: הרחבת אוצר מילים ודיוק בדקדוק: שימוש במלות קישור: לך, כן, אכן, גם, ו.

משפחה, קרובים, אָנְשִׁים, בְּנֵי הָעֵדָה, שְׁלוֹם, אַחָדוֹת, פִּיִּס

פעילות 5: כרטיס מידע שהמורה קוראת לתלמידים.

החלק הזה מתאים לסוף רמה A1

חג הנביא שועייב עליו השלום

תאריכים ומיקום

25-28 באפריל (4 ימים)
מתחם נבי שועייב ע"ה,
כפר חיטין (על הכנרת)

חלוקת הימים וקביעת המועד

ביום הראשון : תפילות לאנשי דת בלבד
שלושת הימים הנותרים: לכלל העדה

חשיבות וטקסים

☆ האתר הקדוש ביותר לעדה הדרוזית
☆ טקסים דתיים בעת העלייה לקבר

מנהגים ואוניברסליות

ביקור שנתי מכל כפרי הכרמל,
הגליל והגולן
☆ הנביא מקודש בכל הדתות

חלק א:

1. **מתי ואיפה?** באילו תאריכים חל החג, ומהו המיקום המדויק שלו (שם המתחם, הכפר והאזור הגאוגרפי)?
2. **חלוקת הימים:** כיצד מחולקים ארבעת ימי החג? למי מיועד היום הראשון, ולמי מיועדים הימים הנותרים?
3. **מאיפה מגיעים?** ציינו שלושה אזורים גאוגרפיים בארץ מהם מגיעים בני העדה הדרוזית לביקור השנתי.
4. **חשיבות האתר:** מדוע מתחם נביא שועייב ע"ה נחשב לכל כך חשוב עבור העדה הדרוזית?
אילו פעילויות מתקיימות בו בזמן העלייה לרגל?
5. **אוניברסליות:** לפי כרטיס המידע, האם הנביא שועייב ע"ה קדוש רק לעדה הדרוזית? הסבירו.

חלק ב:

שאלות אלו דורשות מהתלמידים לחבר בין פיסות מידע שונות בכרטיס, או להסיק מסקנות.

1. **מדוע ההפרדה?** מדוע, לדעתכם, היום הראשון מיועד לאנשי דת בלבד, ואילו הימים הבאים פתוחים לכלל העדה? מה זה מלמד על חשיבות הטקסים הדתיים?
2. **מקור החג:** הכרטיס מציין שהחג הוא בין ה-25 ל-28 באפריל, אבל גם שהמועד נקבע "לפי היום שבו נמצא קבר הנביא ע"ה". מה המשמעות של ציון שני המועדים הללו?
3. **הקשר לדתות אחרות:** נסו לחשוב: מדוע לדעתכם הנביא שועייב ע"ה מקודש בדתות נוספות? (ניתן להכווין לזיהויו עם יתרו המקראי, חותן משה, ביהדות ובנצרות, או כנביא חשוב באסלאם).
4. **הכרטיס כמקור מידע:** אילו פרטים חסרים לכם בכרטיס המידע כדי להבין טוב יותר את החג? (למשל: מה אוכלים? מה לובשים? אילו תפילות נאמרות? מי היה הנביא עצמו?)

חלק ג:

אפשרויות לפעילויות יצירתיות ומשימות חקר:

פעילויות אלו מפעילות את התלמידים בצורה אקטיבית וחוייתית.

1. משימת חקר מהיר (ביחידים/זוגות):

- חפשו מידע על הנביא שועיב ע"ה.
 - ציינו פרט אחד מעניין עליו שלא מופיע בכרטיס.
 - חפשו מידע על "כפר חיטין".
- מדוע אזור זה מפורסם בהיסטוריה? (קרב קרני חיטין).

2. עיצוב כרטיס ברכה / הזמנה:

- התלמידים יעצבו כרטיס ברכה או הזמנה לחג, המיועדת לחברים בני דת אחרת.
- עליהם להשתמש במידע מהכרטיס ולהוסיף אלמנטים חזותיים מתאימים (כמו הכוכב המחומש המופיע בכרטיס, שהוא סמל העדה הדרוזית).

3. יצירת מפה (פעילות גאוגרפית):

- על גבי מפת ישראל, התלמידים יסמנו את מתחם נבי שועיב ע"ה (ליד הכנרת), וימתחו חצים מהאזורים שצוינו בכרטיס (הכרמל, הגליל והגולן) אל המתחם, כדי להמחיש את העלייה לרגל מכל חלקי הארץ.

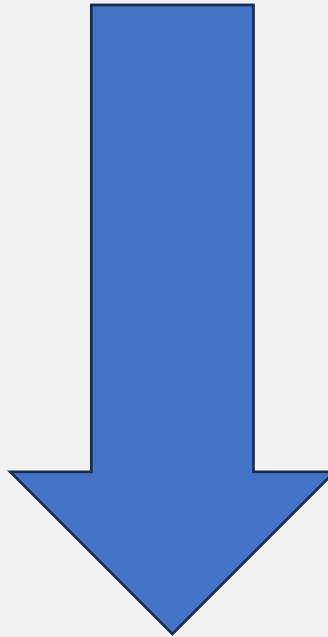

חלק ד:

פעילות קבוצתית - "פאזל מידע"

פעילות זו מעודדת שיתוף פעולה והקשבה.

1. חלקו את הכיתה ל-4 קבוצות.
2. כל קבוצה תקבל רק "בועת מידע" אחת מהכרטיס (למשל, קבוצה א' תקבל רק את "תאריכים ומיקום", קבוצה ב' תקבל את "חלוקת הימים" וכו').
3. כל קבוצה צריכה להכין הסבר קצר על החלק שלה.
4. לאחר מכן, נציגים מכל קבוצה יציגו את החלק שלהם, ובסוף השיעור הכיתה "תרכיב את הפאזל" ותבין את התמונה המלאה של החג.

חלקי הפאזל לקבוצות:

